

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 306/2023
29.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Милене Рашић, Дубравке Дамјановић, Гордане Којић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Татјаном Миленковић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ и др, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Небојше Шепарца, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 166/21 од 11.05.2022. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 бр 124/22 од 30.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.03.2023. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Небојше Шепарца, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 166/21 од 11.05.2022. године и Вишег суда у Јагодини Кж1 бр 124/22 од 30.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Јагодини К бр. 166/21 од 11.05.2022. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, за које му је изречена условна осуда тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 2 месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљени у року проверавања од 1 године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Наведеном пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка падају на терет окривљеног АА, а да ће, након прибављања података, о висини трошкова бити одлучено посебним решењем, у складу са чланом 262. ЗКП.

Истом пресудом, сходно члану 258. став 4. ЗКП, оштећена ББ је упућена да истакнути имовинскоправни захтев остварује у парничном поступку.

Наведеном пресудом окривљена ББ оглашена је кривом да је извршила кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 2. у вези става 1. КЗ, за које јој је изречена условна осуда, тако што је утврђена казна затвора у трајању од 4 месеца и истовремено одређено да се казна неће извршити уколико окривљена у року проверавања од 1 године по правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело.

Наведеном пресудом одлучено је да трошкови кривичног поступка, у овом делу, падају на терет окривљене ББ, а да ће, након прибављања података, о висини трошкова бити одлучено посебним решењем, у складу са чланом 262. ЗКП.

Истом пресудом сходно члану 258. став 4. ЗКП, оштећени АА упућен је да истакнути имовинскоправни захтев остварује у парничном поступку.

Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 бр 124/22 од 30.12.2022. године, одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Јагодини, жалба браниоца окривљеног АА и жалба браниоца окривљене ББ, па је пресуда Основног суда у Јагодини К бр. 166/21 од 11.05.2022. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Небојша Шепарац, због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) 7) и 9) ЗКП и повреде закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд побијане пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи оптужбе или да побијане пресуде укине и списе предмета врати другостепеном суду ради поновног одлучивања.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП и, у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), након разматрања списка предмета и правноснажних пресуда против којих је захтев за заштиту законитости поднет те оцене навода изложених у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА је неоснован.

Бранилац окривљеног АА у захтеву наводи да оштећена ББ није поднела кривичну пријаву, нити је пријавила АА као извршиоца кривичног дела, већ је кривичну пријаву поднела ПУ у Јагодини, а да записници из полиције, не престављају формалне акте у кривичном поступку, већ оперативне податке у појединим фазама предкривичног поступка и не могу се сматрати изјавом оштећене дате у кривичном поступку, што је неопходан услов за настављање поступка за кривично дело за које се гони по приватној тужби. У захтеву се даље наводи да се оштећена ББ придружила кривичном гоњењу, као оштећена – жртва кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ, па је у односу на кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, за које је окривљени оглашен кривим наступила застарелост кривичног гоњења, тим пре што оштећена ББ ни једног тренутка није радње које је предузео окривљени квалификовала као кривично дело лаке телесне повреде из члана 122. став 1. КЗ, нити изјавила да преузима кривично гоњење за то кривично дело. Из наведеног разлога нижестепени судови су повредили одредбе кривичног поступка о постојању оптужбе овлашћеног тужиоца јер је окривљени АА оглашен кривим за кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, за које се кривично гоњење предузима по приватној тужби, па је на наведени начин учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 7) ЗКП, јер није постојао захтев овлашћеног тужиоца, због чега је и кривично гоњење у односу на то кривично дело застарело, па је учињена и битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Из списка произилази да је према окривљеном АА кривични поступак вођен и правноснажно окончан по оптужном предлогу Основног јавног тужиоца у Јагодина КТ 537/19 од 05.03.2020. године, којим је окривљеном АА било стављено на терет извршење кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 1. КЗ и који је измењен поднеском истог тужилаштва КТ 48/20 од 19.06.2020. године, тако што је окривљеном АА било стављено на терет извршење кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ.

Из списка предмета произилази да је полиција ПУ Јагодина дана 12.08.2009. године поступала по пријави ВВ због извршеног насиља, у кући у ... у улици ...

Из списка предмета произилази да је на записнику о изјашњењу ПУ Јагодина бр 17602/2019-1-2 од 12.08.2019. године, ББ изјавила да жели да се придружи кривичном гоњењу против ВВ и АА, због „насиља које су према њој извршили и повреда које има по телу“.

Из списка предмета даље произилази да је окривљена ББ на записнику о саслушању осумњиченог сачињеном пред Основним јавним тужиоцем у Јагодина у предмету КТ 537/19 од 12.11.2019. године, навела да се сматра оштећеном у овом кривичном поступку, да се придружије кривичном гоњењу и да истиче имовинскоправни захтев. Окривљена ББ се на наведени начин више пута изјаснила и на главним претресима одржаним у овом кривичном поступку пред Основним судом у Јагодина (одржаним дана 29.05.2020. године, 18.11.2020. године и 16.05.2022. године).

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП, прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржано у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници, а ставом 2. истог члана, прописано је да суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела.

Чланом 65. став 2. ЗКП, прописано је да се приватна тужба подноси у року од 3 месеца од дана када је оштећени сазнао за кривично дело и осумњиченог, а ставом 3. истог члана, прописано је да ако је оштећени поднео кривичну пријаву или предлог за кривично гоњење, а у току поступка да се утврди да се ради о кривичном делу за које се гони по приватној тужби, пријава, односно предлог сматраће се благовремено приватном тужбом ако су поднети у року предвиђеном за приватну тужбу.

Кривични поступак против окривљеног АА вођен је и окончан по оптужном акту Основног јавног тужиоца у Јагодина, због кривичних дела за које се гоњење предузима по службеној дужности, а суд је сходно својим овлашћењима прописаним чланом 420. став 2. ЗКП, окривљеног огласио кривим због извршења кривично-правних радњи које су биле обухваћене оптужним актом Основног јавног тужиоца у Јагодина, квалификујући их као кривично дело лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, дакле окривљеног је осудио због извршења лакшег кривичног дела за које је кривично гоњење предузима по приватној тужби.

Окривљена-оштећена ББ на записнику о изјашњењу у ПУ Јагодина који је сачињен истог дана када се и одиграо критични догађај, изјавила је да жели да се

придружи кривичном гоњењу, а након тога је у року од 3 месеца и на записнику о саслушању осумњиченог сачињеним пред Основним јавним тужиоцем у Јагодини изјавила да се сматра оштећеном и да се придружије кривичном гоњењу (што је више пута поновила и на главним претресима), па се овако дате изјаве окривљене-оштећене ББ, могу уподобити подношењу кривичне пријаве и сматрају се благовременом приватном тужбом у смислу члана 65. став 3. ЗКП, па је по налажењу Врховног касационог суда и у односу на кривично дело за које се гони по приватној тужби, а за које је окривљени оглашен кривим, постојала оптужба овлашћеног тужиоца.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је нашао да су наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног АА којима се на наведени начин указује на битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) и 7) ЗКП неосновани.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости наводи да је оптужба прекорачена, јер је суд у изреци пресуде окривљеног огласио кривим због извршења кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, иако је оптужним актом окривљеном стављено на терет извршење кривичног дела злостављање и мучење из члана 137. став 1. КЗ, јер је у наведеној процесној ситуацији суд био у обавези да окривљеног ослободи од оптужбе, јер оптужни предлог није садржао све елементе кривичног дела које је окривљеном било стављено на терет, па је суд, вршећи преквалификацију кривичног дела и оглашавајући окривљеног кривим за кривично дело из друге групе кривичних дела, учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Прецизираним оптужним актом Основног јавног тужиоца у Јагодини КТ бр 537/19/Кто 48/20 од 19.06.2020. године, окривљеном АА било је стављено на терет да је у време и не месту ближе описаном у диспозитиву оптужног акта, злостављао другог и према њему поступао на начин који вређа људско достојанство, тако што је после краће свађе са својом емотивном партнерком оштећеном ББ, која је повремено боравила у његовој кући, устао са столице и ударио је јако отвореном шаком по лицу, услед чега је оштећена горњим делом тела пала на кревет, па када је устала са кревета окривљени јој је пришао и песницама обе руке ударао свуда по телу и шутирао је са обе ноге, због чега је оштећена изгубила равнотежу и пала на под собе, те је окривљени наставио да је шутира са обе ноге у пределу стомака и ребара, наневши јој лаке телесне повреде..... да би оштећена побегла у другу просторију где се закључала, док је окривљени лупао на врата просторије и викао да врата откључа и изађе из собе, што је оштећена учинила тек кад је полиција дошла и од ње захтевала да врата отвори.

Из чињеничног описа кривичног дела у изреци првостепене пресуде произилази да је окривљени оглашен кривим због извршења кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, учињеног предузимањем истих кривичноправних радњи које су описане у прецизираној оптужници Основног јавног тужиоца у Јагодини КТ бр 537/19/Кто 48/20 од 19.06.2020. године, с тим да је из чињеничног описа изостављено „злостављао другог и према њему поступао на начин којим се вређа људско достојанство, тако што је после краће свађе са својом емотивном партнерком“.

У радњама описаним у изреци првостепене пресуде, стичу се сви битни елементи кривичног дела за које је окривљени оглашен кривим, а наведеном изменом

чињеничног описа радњи извршења кривичног дела из оптужног предлога, по налажењу Врховног касационог суда, првостепени суд није прекорачио оптужбу, односно није повредио ни субјективни ни објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљеног. Таквим поступањем, првостепени суд је само ускладио чињенични опис кривичног дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, крећући се при том у оквиру оптужног акта јавног тужиоца, при чему наведена измена није извршена на штету окривљеног АА, јер су битна обележја ових кривичних дела блиска, односно постоји истоветност чињеничног описа радње извршења, као и начина извршења кривичног дела, посебно што правна квалификација радње због које је окривљени оглашен кривим није тежа од оне која је наведена у изреци оптужног акта. У конкретној ситуацији ради се о истом догађају, а првостепена пресуда је заснована на чињеничном стању које је повољније за окривљеног од чињеничног стања описаног у оптужном акту, па изменом чињеничног описа извршења кривичног дела, како је то учињено у првостепеној пресуди није извршено додавање више криминалних активности, нити веће криминалне воље окривљеном, чиме би се отежао његов положај у погледу правне квалификације дела или кривичне санкције, већ је суд у свему поступио у складу са законом, а у смислу одредбе члана 420. став 2. ЗКП.

Из наведеног разлога, по налажењу Врховног касационог суда побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује.

Бранилац окривљеног АА у захтеву за заштиту законитости наводи да наношење лаких телесних повреда представља начин извршења кривичног дела злостављање и мучење и да се у конкретном случају радило о привидном стицају по основу конзумпције, тако да лаке телесне повреде у оквиру кривичног дела злостављање и мучење, немају своју самосталност, због чега суд није био овлашћен да их квалификује као посебно кривично дело из члана 122. став 1. КЗ, па је на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Одредбом члана 122. став 1. КЗ, прописано је да ко другог лако телесно повреди или му здравље лако наруши казниће се новчаном казном или затвором до 1 године.

Одредбом члана 137. став 1. КЗ, прописано је да ко злоставља другог или према њему поступа на начин којим се вређа људско достојанство казниће се затвором до 1 године.

По налажењу Врховног касационог суда, кривично дело злостављање и мучење из члана 137. КЗ, не прописује наношење повреда као битан елемент тог кривичног дела, тако да, с обзиром да је окривљени АА предузео радње којима је оштећеној ББ нанео лаке телесне повреде, у његовим радњама стичу се сви битни елементи кривичног дела лака телесна повреда из члана 122. став 1. КЗ, које егзистира самостално у односу на кривично дело које је окривљеном било стављено на терет оптужним актом, због чега се у конкретној ситуацији не може говорити о привидном стицају ових кривичних дела, нити о томе да је кривично дело лака телесна повреда конзумирано кривичним делом злостављање и мучење.

Из напред наведених разлога, по налажењу Врховног касационог суда, побијаним пресудама није учињена повреда закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, како се то неосновано захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног АА указује.

На основу свега напред изложеног, Врховни касациони суд је донео одлуку као у изреци ове пресуде, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП.

**Записничар-саветник,
Татјана Миленковић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић